

2. Mestsamenstelling: wat kun je er zoal aan aflezen?

Veel bedrijven zullen wel eens een mestmonster hebben genomen. De reden hiervoor is vaak om meer inzicht te krijgen in de bemestingswaarde. Naast bemestingswaarde geeft de mest samenstelling ook inzicht in de beschikbaarheid van eiwit in de vorm van stikstof en andere mineralen op het bedrijf.

In onderstaande tabel is de drijfmestsamenstelling van een aantal biologische bedrijven vergeleken met het landelijk gemiddelde.

Tabel 1: drijfmestsamenstelling op biologische en reguliere bedrijven (gehalten in kg per ton mest met 9% droge stof)

	droge stof	org. stof	N-totaal	P ₂ O ₅	C/N ¹⁾
Biologisch (N=27)	87	67	3,8	1,6	9,6
Landelijk gemiddelde	90	66	4,9	1,8	7,5

¹⁾ $C/N = 0,56 \times \text{Organische stof} / \text{N-totaal}$.

Het eerste dat opvalt is dat de hoeveelheid stikstof in drijfmest van biologische bedrijven meer dan 1 kg per ton mest lager is dan op reguliere bedrijven. Dit geeft aan dat het gemiddelde rantsoen op biologische bedrijven minder stikstof in de vorm van eiwit bevat en/of deze stikstof beter wordt benut. Dat biologische bedrijven krapper in eiwit zitten kwam ook al naar voren uit ureumonderzoek. Of de benutting beter is, is moeilijk te zeggen. Volgens een berekening van het project Management Duurzame Melkveebedrijven (MDM), zou met een stikstof-totaal van 3,8 kg per ton mest de stikstofbenutting 35% moeten zijn. Dit is vrij hoog, ter vergelijking: De Marke zit onder de 30%. Een lage N-totaal kan daarom ook betekenen dat eiwit zo beperkend is, dat er bij een zelfde droge stofopname minder melk geproduceerd wordt of dat de koeien meer voer opnemen, maar niet meer melk produceren.

De hoeveelheid fosfaat in de mest op biologische bedrijven is iets lager als het landelijk gemiddelde. Volgens een berekening van het MDM betekent 1,6 kg fosfaat (mest van 9% droge stof) een fosfaatdekking in het rantsoen van 125%. Pas bij 1,3 kg fosfaat in de mest zit de fosfaat-opname onder de behoefte.

De C/N geeft de koolstof/stikstof-verhouding in mest weer. Dit kan ook vertaald worden als de VEM/DV-E-verhouding voor bodemleven. Door enkele deskundige wordt op het moment een C/N-verhouding van 12 in drijfmest als optimaal gezien voor de voeding van bodemleven.

Nick van Eekeren

N.van.Eekeren@louisbolk.nl